

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—
1/2 leta . . . . . 5.—
1/4 „ 2.50

Posamične številke stanje . . . . . 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 88.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanke se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Deželni zbor.

Na dan 1. oktobra t. l. je sklican naš deželni zbor; v glavnem, v namen, da se konstituira. Zasedanje bo kratko, kakih 14 dni, ker bo že 15. ali po 15. hitro sklicana poslanska zbornica na Dunaju.

Ljudstvo Goriško-Gradišanske, slovensko in furlansko, željno pričakuje delovanja deželnega zbora, plodovitoga dobrega delovanja, od katerega bo imelo res kaj koristiti. Le en glas gre po Goriško-Gradiškanski in ta je: deželni zbor naj dela pridno in dobro v hasek ljudstvu! Vse stranke, ki so se udeležile volilnega boja, so tudi obljubovale, da bodo njih izvoljeni poslanci posvečali vse svoje moči delu za blagor dežele in vse so soglasno destavljale, da novi deželni zbor mora delati, ker dosedanjih razmer so bile naveličane vse stranke, tudi tiste, ki so imele kako začasno korist od onih razmer, ker so bile prepričane, da tako dalje ne more iti. Vse stranke, izvzemši socialno-demokratsko, so dosegle večje ali manjše uspehe; poslane so v deželni zbor nekaj zastopnikov. Teh dolžnost je torej, posvetiti vse svoje moči v svrhu plodonosnega deželnozbornskega delovanja, katerega potreba se je tako živo razlagala po deželi za časa volilne kampanje. Le dosledne naj ostanejo vse stranke pa bo deželni zbor redno deloval.

Samostojni naši poslanci so se združili v Slovenski klub, ki šteje še z enim poslancem 11 članov; novostrujarji so trije (Fon, Grgič, Rojec). Mnogo se je povdarjala potreba solidarnega nastopanja na slovenski strani deželnega zbora. Neka enotna pot je mogoča, ker menda ni pričakovati, da bi novostrujarska trojica delala proti gospodarskemu in narodnemu našemu interesu. Če se drži le programa S. L. S., bo pot na to stran enotna; o kakih drugih vprašanjih, kjer pa bi najbrže tudi ne bilo bistvenih diferenc, pa naš dež. zbor tako ne razpravlja. Na slovenski strani torej ni videti nikake nevarnosti, da bi se ce-

Angleško socialno zavarovanje.

(Konec.)

Bivstvena težkoča za delavce je bila pri dosedanjem sistemu popolnoma prostega zavarovanja pri svobodnih društvih, da so bili ob času boleznih in brezdelnosti nezmožni redno plačevati prispevke, in da jih je nakopičenje zaostankov cropalo v zamislu statutih skoro vseh družb vsake pravice do bodoče bolniške premije. Novi zakon je v tem oziru skrajno liberalen, ne zahteva ob času brezdelnosti nikakih prispevkov in tudi ne določuje, da bi zamrla bolniška premija tudi ob drugačnih zastankih, ampak da se le zmanjšajo.

Plačevanje premijskih prispevkov se izvršuje kakor v Nemčiji z nalepljenjem znamk. Delodajalec mora sam odtegniti tedenskih 32 Pf. delavcem, ženam sorazmerno, zato kapiti znamke in jih prilepiti na legitimacije zavarovancev.

Osebe, ki niso zavarovane pri nobenem medsebojno podpornem društvu radi kakih osebnih obzir, dobijo kontni račun pri poštni hranilnici, kateremu se plačujejo mezdna prikrajšanja, kakor tudi podjetniški in državni prispevki. Iz tega računa se plačuje bolniško premijo. To določeno velja pa le do 1. 1915.; poznejši dobi pripravljajo druge zakonite določbe.

pila in si stala ostro nasproti večina in manjšina.

Na italijanski strani vlada med poslanci ljudske stranke in poslanci liberalne stranke polno nesoglasje. To sega nazaj v razmere prejšnjega deželnega zbora, ko je postopala laška liberalna večina skrajno brutalno s poslanci ljudske stranke. Kaj takega se ne pozabi. Zato pa je bil letošnji klic iz liberalnega tabora, da treba italijanskim poslancem enotnega kluba v deželnem zboru, zamen. Poslanec dr. Cesciutti se je nahajal v Livornu na počitnicah in tam, procul negotijs, je premišljeval, kako lepo bi bilo, če bi bila cela italijanska delegacija, 15 mož, združena v en klub. Sem čez mejo je pošiljal dobre nasvete, ki pa niso rodili dobrega sadu. Slišali so jih v italijanski ljudski stranki, beležili in odgovorili dr. Cesciuttiju, naj pride bi prej v svoji bližini vse za skupen nastop, potem bodo govorili dalje. Ali tudi če je tako na italijanski strani, od te strani ni pričakovati početja, ki bi onemogočilo delovanje deželnega zbora ali bi celo razbilo zbor. Kajti italijanska ljudska stranka je šla v boj s klicem: Novi deželni zbor mora delati v prid ljudstvu! in imela bo deželnega glavarja: poslanec ima devet, torej brez dvoma stremi le po tem, kar je bil njen bojni klic na volilnem torišču. Italijanski liberalni stranki pa ne kaže rehelirati, marveč kaže jej le: biti lepo ponižna, ker drugače jo čaka zadnji osodopolni zametljaj.

Skupine v deželnem zboru so po povedanem: na slovenski strani: Slovenski klub 11 poslancev, novostrujarji 3; na italijanski: 9 poslancev ljudske stranke, 6 poslancev liberalne stranke. — Virilist je nadškof in knez. — Iz teh skupin se more razvijati dobro večinsko delo, pri katerem ima glavno ulogo skupina samostojnih slovenskih poslancev, ker je najmočnejša.

Kakoršne so razmere danes in kakor kažejo za bližnjo bodočnost, smemo gojiti upanje, da bo novi deželni zbor uspešno deloval.

Tudi vsebuje angleški zakon važno določeno, ki skuša zabraniti razširjenje bolezni vsled neugodnih stanovanjskih razmer. V to ima nadzorstvena oblast pravico, da raziskuje razmerje med boleznijo in stanovanjem; v slučaju precizne ugotovitve, da je povzročevalo razširjenje bolezni zanično zanemarjanje sanitetno-policijskih predpisov od strani hišnih lastnikov, je zadnji primoran plačati odnosno odškodninsko svoto. Ravno tako mora jo tovarniški podjetniki plačati škodo, ki je nastala, ker se niso držali sanitetno-policijskih predpisov v lastnih tovarnicah.

Stremljenja po reformi stanovanj podpira zakon tudi v toliko, v kolikor bodo investirali fond, ki se bo nabral vsled zavarovanja, predvsem za grajenje ljudskih stanovanj.

Če sklepamo iz vseh teh določeni, vidimo, da je vresničen interesanten princip, ki leži med svobodnim zavarovanjem in čistim državnim sistemom. Isti zahteva tudi od širših, manj kvalificiranih delavcev zavarovanje, delavcev, ki so bili izven medsebojnih podpornih društev in dobrot zavarovanja. Po drugi strani pa daje zadnjim dalekosežno samoupravljanje blagajnic iz lastne iniciative.

S tem, da mora delodajalec odtegniti mezno premijo, so odpravljene one težkoče, ki so nastale francoski starostni zakonodaji, ker so se širše mase delavskih

Poglavje o italijanski kulturi v naši deželi.

Sedaj ko so prihajali Nemci v Gorico in ko se tu med nami otvarja slovenska gimnazija, je kričalo zijalasto glasilo italijanske gospodujoče klike zopet enkrat na vse grlo, kako kulturni da so Italijani in kako barbari Slovenci. Treba torej, da potipljemo te italijanske Corriereve kričarje za pravo žilico. Na shodu v Trgovskem Domu 7. t. m. je spregovoril vseučilišni docent dr. Vošnjak značilno besedo o bahanju z italijansko kulturo, rekoč: »Kaka votla prazna beseda je ta dvatisočletna kultura, nekaj, kar prav nič ne spada v naše realne demokratične čase, kjer je vsak toliko vreden, kar si sam pridobi. — Da, vsak je toliko vreden, kar si sam pridobi. Kaj pa so si pridobili naši ljubi Italijani od tiste toliko hvalisane italijanske kulture? Ponovno povdarjamo, da priznavamo radi velikost italijanske kulture, ali kaj imajo naši »Goriziani« in naši Furlani od te kulture? Kar je omikanih med njimi, so študirali na nemških srednjih in visokih šolah in večina njih ne zna kuljevnega jezika italijanskega. Stali so proč od italijanske kulture in se okoriščali z njo le toliko, v kolikor se je posplošila. Srednji stan italijanski je skoro brez vsake omike, kako predavanje jina služil, v ljudstvo pa italijanska kultura še ni segla. Med goriškimi Italijani ni ljudi, ki bi bili zapustili sledove v italijanski kulturi. Kulturni nivo je nizek, in kar je kulture med njimi, je po večini nemška. Nemško so vzgojeni in izobraženi omikanci, takole v srednjem stanu poznajo malo Garibaldija, v ljudstvu vlada tema. **Kulturen pa je tisti narod, pri katerem je segla kultura v maso.** V Gorici pa je med Italijani 6000 analfabetov. 6000! To so priznali sami. Italijanov je v Gorici okoli 14.000 in od teh je analfabetov 6000! Prestrašili so se bili te številke in otvorili so tečaj za analfabete. Ali analfabeti se tako dobro počutijo

plastit trnasto protivile. Delodajalci so primorani, da naročijo sami pri pošti legitimacije za delavce, ki zahtevajo isto v svrhu prilepljenja znamk. Sicer pa ne pripušča ta sistem nikakih stroškov pri zbiranju premijskih prispevkov.

Sicer je angleška država z uvedbo nasilnega zavarovanja krenila od prvotnega namena čistega državlanskega oskrbovanja, katerega se je že pričelo s tem, da je sama izplačevala starostno rento. Sicer bi pa plačevanje bolniških in invalidnih rent iz državnih denarnic bilo tudi bogati Angleški nemogoče; vsekakor pa je za delavce boljše kakor na Nemškem, ker ne gredo stroški, ki nastajajo vsled izplačevanja starostne rente, na njih rame. Tako lahko dosegajo njih prispevki višje zahteve pri drugih strokah zavarovanja.

Zato je angleški zakon lepega razvoja zmožen in na več strani vzoren ne samo za one države, ki so sploh še le pred reševanjem problema socialnega zavarovanja, ampak tudi z nemško državo, ki je v tem oziru prednjačila.

Dr. R. Borda v Dokumentih napredka 1913, št. 5.

v temi, da jih ni bilo blizu. Pol Furlanije, rajše še več, ne zna ne pisati ne čitati. Da je bila na primer na Balkanu vojna, tega ne ve pol Furlanije. V kulturnem oziru vlada med Italijani v Gorici in Furlani take razmere, da se morajo označiti za skrajno škandalozne. Kulturni škandal je tako bujno cvetoče analfabetstvo na italijanski strani naše dežele. Niti Danteja, katerega obraz nosijo po svojih prsih, ne poznajo več v srednjem in posrednjem sloju. Neka ponosna najmoderneje oblačena sartorelaja je gledala v mestnem vrtu za mestno palačo kip Danteja in menila, da predstavlja ta kip nekega umrlega goriškega župana . . . . Le tiho o kulturi, »Corriere«, ker pri tebi in okoli tebe je ni.

Poglejmo na slovensko stran. Tu je živo kulturno življenje v vseh slojih. V vsaki kmečki hiši se dobi političen in gospodarski list slovenski, bralna društva cveto, telovadna, gospodarska; obstojajo dobra pevstva društva, dajejo se lepe prireditve s petjem in predstavami. V vsaki krčmi po naši deželi se govori o politiki in o gospodarstvu, priprostega kmetiča dobiš, ki napiše za časnik krasen članek, in pogovoriti se moreš z njim o političnem položaju. Imamo še analfabete ali ti se že kar izgubijo med pismenim ljudstvom in če je analfabet kje v hiši, pa poslušaj čitanje in se izobrazuje. Glejte tako kulturno živahno je med Slovenci na Goriškem; zmešani »Corriere« jih zmerja z barbari, kulturni in izobraženi je po njegovem italijanski analfabet v Gorici in furlanski doli v nižini! Dalje moramo s ponosom povdarjati, da ravno Goriška daje vedno dobre sotrudnike slovenskemu kulturnemu polju. In sloveči matematik Močnik je naš cerkljanski rojak.

Kar se tiče kulture, velja: da vsak je toliko vreden, kar si sam pridobi. In Slovenci si pridobivamo in rastemo kulturno, v Gorici med Lahi in v Furlaniji pa ne vidimo niti z daleka takega stremljenja po izobrazbi, niti z daleka takih kulturnih uspehov, kakor jih kaže sleherni naša slovenska vas. Albo če barbari!!

To čitajte vi, »Corrierovci«, vzemite si k srcu naše besede in če ste res tako kulturni, začnite delati vendar že enkrat resnično kulturno delo med svojim ljudstvom!

Doslednost deželnega odbora.

Po statutu za deželno umobolnico, sprejetem od deželnega zbora in potrjenem od c. kr. namestništva, se prepoveduje privatna praksa vsem zdravnikom nameščenim v tem zavodu. — Kako pa izvršuje deželni odbor kot eksekutivni organ deželnega zbora te svoje zakone, čujmo v sledečem:

Zdravljenje otrok v deželni gluho-nemnici je svoječasno poveril deželni odbor ravnatelju deželne umobolnice ter mu nakazal za to primerno nagrado, dasi ravno ima že kot ravnatelj čez 12000 K letne plače. To službo opravlja ravnatelj deželne umobolnice še dandanes.

Tako-kavalirsko pa ne postopa deželni odbor z vsakim svojim uradnikom, doznali smo namreč za sledeči slučaj:

Zdravnik-asistent deželne umobolnice poučuje brezplačno higijeno na italijanskem oddelku gospodinjstva tečaja. Nankrat zbolil nenadoma več deklic, katere se obrnejo naravno do svojega učitelja-zdravilnika za zdravniško pomoč. A deželni odbor se tu nenadno spomni — gotovo

vsled ravnateljevega posredovanja — na svoje postave in pošlje takoj akt ravnatelju Fratricu, v katerem ga prosi, če dovolj izjemoma asistentu deželne ušobolnice zdraviti obolele učenke — seveda brezplačno.

Sedaj pa vprašamo slavni deželni odbor, kako da v enem slučaju tepta deželne zakone in dovoljuje nekaj po zakonu prepovedanega, v drugem slučaju se pa smeši in išče dlake v jajcu. Kje je tu doslednost?

Po slavnosti v Biljani.

Briska C. M. podružnica se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je uje slavnost v proslavo 25 letnice obstanka tako sijajno izvršila. Posebno pa se zahvaljuje g. Ante Begu za krasen slavnostni govor; pevskim zborom iz Hruševlja, Kozane, Gorice in Biljane; vsem fantom in dekletom za sodelovanje; slavnemu poveljništvu 2. stotnije 47 pešpolka za prepustitev veselicega prostora, posebno se zahvaljuje narodnemu orkestru iz Biljane za brezplačno sodelovanje! Zahvaljuje se g. A. Domicežu za podarjeni dve buteljki »maraskina«, g. Molarju iz Gorice za podarjeno buteljko »refoška« kakor tudi vsem, ki so rpeplačali vstopnino. Še enkrat iskrena hvala! Odbor.

Briska C. M. podružnica v Biljani. — Pri jubilejni slavnosti so preplačali vstopnino oziroma jo vposlali sledeči gg.: Fr. Obljubek 10 K, Kristančič Višnjevik 40 v, N. N. 40 v, dr. Marušič 40 v, Zast. C. M. družbe 40 v, N. N. 40 v, Zaletel 30 v, Pušnar Franc 10 v, pomota vstopnic 70 v, Podberšek Drag. 20 v, Ant. Juša 1 K 40 v, A. M. Toroš učitelj 1 K 40, Musič Jos. 40 v, Figl Brda 40 v, Jančič Snežatno 20 v, Zoržut 10 v, gospa Juša M. 80 v, Perko, Kozana 1 K, Simčič, Kozana 60 v, Zaletel Ivan 10 v, N. N. 2 K, Toroš Karol, Medana 80 v, Markočič Jos. 20 v, Zuchlatti, Medana 70 v, Sfiligoj Franc, Drnovk 40 v, Toroš 40 v, Toroš 40 v, Klanjšček 40 v, N. N. 1 K 40 v, aviatiki iz Gorice 2 K 80 v, Jurič Al. Medana 1 K, I. Sirk, Šmartno 20 v, Karol Srebrnič, vrtnar Vipolže 1 K, Debenjak 10 v, Ciri! Zoržut 40 v, Urbančič, mesar Gorica 2 K, M. Rutar, Gorica 3 K, Jakončič Ant., Gorica 2 K, Hermina Vyzourek, Gorica 2 K, Anton Zoržut, naduč. Medana 2 K.

Ker ni bilo možno se vdeležiti slavnosti, vposlal g. Josip Šfiligoj župan Dobrovo 2 K.

Čistega dobička je doprinesla slavnost 120 K. Še enkrat vsem srčna hvala! Odbor.

V kraljestvu Kanina 2592 m.

I. K.

Že dlje časa smo bili namenjeni nekateri člani tukajšnje podružnice S. P. D. napraviti poset našemu častitemu, a od visoke starosti že grozno razdrapanemu Kaninu in če mogoče tudi njegovemu sosedu Prestreljniku (2503 m). Govorilo in sklopalo se je, (kdo ugame?) pri »Zlatem Jelenu« že večkrat, da nas pojde enkrat večja družba na krasno, divno, toda za nas Goričane še jako malo znano Kaninsko pogorje; seveda, ne kaj naših planincev je bilo pri takih pogovorih tako navdušenih za to turo, da smo jih komaj in komaj nazaj držali, če ne bi od samega navdušenja hoteli kar od »Zlatega Jelena« še tisti večer naravnost na Kanin. Ta ogenj navdušenja se je ponavljal vsakokrat, kadar smo se kje našli; obljube, svečane obljube, roka na roko, to vse bi tihega opazovalca takih planincev spomnilo na Jefečevo prisego. A mi, ki poznamo take le vrste planincev ne samo po perju in glasu, ampak tudi po črevih in drobu, smo takoj vedeli, da ne mislijo tako »za res«, saj ni treba izpolniti, kar se obljubi, glavna stvar je, da se obljubi, kaj bo še vruga hodil iskat gor po skalah. In res, nismo se motili. Še isti dan, ko je bil čas odriniti, so imeli nekateri, ne vsi, korajžjo trditi, da se gotovo vdohimo na kolodvoru; a zapazili smo takoj, da se jim dela na nosu »pika«.

Balkan.

Mir med Bolgarsko in Turčijo sklenjen. — Carigrad, 18. septembra. Včerajšnja seja bolgarskih in turških delegatov je trajala tri ure. Mejno vprašanje je bilo popolnoma rešeno. Dimotika ostane turška. V principu se je dosegel tudi sporazum v narodnostnem vprašanju. Danes popoldne se vrši še ena seja mirovnih delegatov. O včerajšnji seji je izdala turška vlada oficijozen komunik, v katerem konstatira, da se je dosegel v vseh važnih vprašanih sporazum. Meja se prične ob izlivu reke Marice in se konča ob izlivu majhne rečice Resvaja v Črno morje severno od Gniade. Mesto Dimotika, Odrin in Lozengrad pripadejo Turčiji, Malko Tirovno, Svilen in Ortakej pa Bolgarski.

Essad pašovo delovanje v Albaniji. — Iz Valone, 17. septembra: Vladni krogi trdijo, da je zaplenil Essad paša v Draču večjo vsoto denarja. Predsednik začasne albanske vlade v Valoni, ki sta jo postavili Avstro-Ogrska in Italija, Izmail Kemal, je izjavil, da je Essad paša povzročil novo krizo, ker zahteva, da naj se začasna albanska vlada preseli v Drač. Tožil je, da nastajajo za Albanijo zopet težavni časi, ker streme Grki za tem, da bi se južna albanska meja kolikor mogoče proti severu pomaknila. — Nikakor ni izključeno, da se Essad paša proglasi za vladarja severne Albanije.

Avstrijska straža za severno albansko obmejno komisijo. — Iz Trsta se je odpeljalo 100 mož 97. pešpolka pod poveljstvom nadporočnikov Franca Mühlhelferja in Alfonza Martina. Ta oddelek bo stražil komisijo, ki določi severno albansko mejo. Z oddelkom se peljeta tudi polkovni zdravnik dr. Matija Gorzenski in vojaški živinodaravnik dr. vet. Jožef Bulkrabek. Pratež bo nosilo 45 mul in konj. V Skadru se avstrijska komisija sestane z laško komisijo, ki sestoji iz sedem štabnih častnikov in z njeno stražo 100 alpincev.

Kralj Ferdinand odlikoval Wagnerja. — Zloglasnega korespondenta »Reichspost« v prvi in drugi balkanski vojni, ki se je s svojimi poročili nesmrtno blamiral, je bolgarski kralj Ferdinand odlikoval z visokim redom. Značilno za tega korespondenta »najbolj krščanskega lista«, kakor se »Reichsposta« sama imenuje, je, da je sedaj stopil v službo strogo židovskega »Neues Wiener Tagblatt«.

Grška grozodejstva nad Bolgari. — »Ag. tel. Bulgare« poroča: Vlada je dobila avtentično obvestilo, da so Grki okoli 2500 Bolgarov iz okolice Lerina odpeljali na neki neobljudeni otok v Egejskem morju, kjer so bili deloma pomorjeni, deloma pa so umrli vsled lakote. Dejstvo je vzbudilo v Macedoniji veliko razburjenje.

Albanski vpadi v srbsko ozemlje. — »Neue Freie Presse« poroča: Na severni

srbsko-albanski meji je prišlo zopet do jakov krvavih bojov med albanskimi roparji in Srbi in Črnogorci. Belgrajske bolnišnice so dobile obvestilo, da je 40 ranjencev na potu v Belgrad. Vpadi Albancev v srbski teritorij se vedno ponavljajo. Srbska vlada je pozvala velesile, naj napravijo tozadevno mir in red, kajti sicer bo Srbija primorana, da nastopi v tem vprašanju na lastno pest.

Avstro-ogrsko srbska trgovinska pogodba. — Kakor poročajo z Dunaja, namerava Avstro-Ogrska pred vsem urediti svoje trgovsko razmerje napram Srbiji. Temu vprašanju je veljal tudi obisk srbskega ministerskega predsednika. Tozadevna pogajanja se bodo vršila na Dunaju. Srbski poslanik na Dunaju, Jovanović, bo dobil zato na stran srbske strokovne izvedence. Tehnična predpela za pričetek teh pogajanj so v avstrijskem in ogrskem ministerstvu že končana.

Železnica Belgrad-Jadransko morje. — Z Reke poročajo iz dobro informiranega vira, da namerava Srbija pričeti z gradbo železnice od Belgrada do Jadranskega morja takol, ko bo ponehala kolera. Za pokritje stroškov za zgradbo te železnice je dobila srbska vlada s pomočjo Rusije večje posojilo. Med tem časom pa, ki preostaja še do začetka gradbe, bo 250 inženirjev preštudiralo celo progo. Železnica naj se zgradi z največjo naglico. Na Reki so mnenja, da bo ta nova srbska železnica silno škodovala reškemu pristanišču, ker so šli vsi produkti in vsi tovori, ki so bili namenjeni iz Italije v Srbijo, do sedaj čez Reko, kar bo potem prenehalo.

Revolucija v Sofiji? — Berolinska »Morgenpost« prinaša iz Belgrada čudne vesti o skrajno nevarnem položaju v Sofiji. Položaj v Sofiji je baje tako kritičen, da so tuja poslaštva in tuji konzulati sklenili zapustiti mesto. Belgradska »Pravda« beleži vest, da je zapustil francoski poslanik Sofijo in odpotoval preko Belgrada v inozemstvo.

Grške grozovitosti proti Bolgarom. — Bolgarska vlada je dobila natančne podrobne vesti, da so Grki odvedli 2500 Bolgarov iz okolice Florine in jih prepeljali na nekatere puste in neobljudene otoke v Egejskem morju, kjer so jih deloma pomorili, deloma pa prepustili svoji usodi, da

so gladu umrli. V Sofiji se nahajajoči ameriški misijonar dr. Clark je dobil pismo od očitovca, da so grške čete same zažgale Strumico. Požar je divjal 8 dni in 8 noči.

Slovenski četaš v srbskih bojnih vrstah. — Med četaši se je nahajal Slovenec Franc Gorec, rojen v Veliki Loki. Sicer se čuje, da je bilo več Slovencev med srbskimi četaši, vendar z gotovostjo se ne ve ničesar, ker nas Srbi mnogokrat zamenjavajo s Slovaki. Franc Gorec je star sedaj osemnajst let in je za svoja leta močno razvit »kranjski fant«. Komaj se je začela mobilizacija v Srbiji je odhitel na srbsko ozemlje, preplaval Savo ob Mitrovici in stopil na tla kraljevine Srbije. Kot »izvidnica« prve prestolonaslednikove armade udeležil se je aktivno vseh bojov proti Turkom in Bolgarom, posebno pa kumanovske, priepiske, bitolske bitke ter bitke ob Bregalnici in na Redkih Bukvah. Gorec je sedaj uslužben v častniški zadrugi kot trgovski pomočnik in je s svojim položajem popolnoma zadovoljen.

Za živinorejo v novi Srbiji. — Vlada je prepovedala izvoz živine, ker hoče pospeševati razvoj živinoreje v novih krajih, ki bodo zato zelo pripravi, do sedaj je pa bila radi razmer, ki so vladale na Turškem, zelo slabo razvita.

To je glavni vzrok prepovedi izvoza živine, deloma je pa vlada to ukrenila tudi radi tega, ker se je tudi v prejšnjih mejah države število živine radi vojne zelo zmanjšalo.

Kolera v Srbiji. — Od izbruhov epidemije do 19. t. m. je obolelo v celi Srbiji 1035 oseb; od teh jih je umrlo 194.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Resolucija, ki jo je sprejela eksekutivna narodno-radikalnega starešinstva: Ker je dejstvo, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi kompaktna jezikovna in etnična skupina s slično družabno strukturo, ki jo na sklenjenem ozemlju veče skupna usoda tako nerazdružno, da drug brez drugega nima bodočnosti, — in uvažaje, da med Slovenci, Hrvati, in Srbi že danes mogočno klije jugoslovanska narodna ideja, smo proširili mi svoje narodno čuvstvo preko doseda-

(Dalje v prilogi.)

Peki in trgovci!

Naročajte drože (kvas) pri domači izdelovalnici, ki Vam postreže s svežim blagom in po konkurenčnih cenah.

Priporoča se udani

Fran Žorz, Dornberg — Primorsko.

300 - 4

No, mi smo hoteli biti pripravljeni za vsak slučaj, da drugo jutro, če z mogoče odrinemo proti Kaninu. Go... Žagar nam je preskrbel dobrega kačipot, s katerim smo se še eno in drugo domenili, a med tem nam je skrbna gospa Žagarjeva pripravljala točno večerjo; gospica hčerka pa je pridno prodajala cvetke v korist našim narodnim društvom. Kaka velika razlika med narodno čutečo Slovenko na Žagi, a majki Slavi žalost in sramoto povzročujoči deklini na Trnovem in Iderskem. Po večerji smo se kmalu odpravili spat z upom, da se bodo tudi nam, ne samo Kranjcem »zjasnila vremena«. In nismo se varali. Ko smo ob 3 $\frac{1}{2}$ vstali, je bilo nebo že skoraj čisto jasno. Ko smo še kavo popili in se poslovili od jako postrežljive in gostoljubne gospe Žagarjeve, smo odrinili s svetiljko od 4 $\frac{1}{2}$ proti Zg. Žagi. Takoj na ono stran mostu (334 m) na levo smo pričeli z našim »lajsanjem«, t. j. naš glavni namen pri turi na Kanin je bil, zaznamovati neko novo pot, katera naj bi bila bližja in bolj zanimiva kakor pa nemška iz Boveca. To se nam je tudi v polni meri posrečilo. Prvo rudečo pacanijo smo pritisnili na cementni podstavek vodovoda ob mostu čez potok Učjeje, dalje peljejo rudeče tise hribolazca nekaj časa po gramozu v zmernih serpentinah višje in se iste nadaljujejo v senčnatem gozdu, ki nas spremlja visoko gori do Planine Baban (1392 m). Pot je ves čas kratkočasna, ker nudi jako lep razgled dol na Žago,

Srpenico, Polovnjak, Bovec a na drugi strani na razrito strugo Učjeje in Kobariški Stol (1641 m). Na Planini Baban v pastirsko kočjo smo stopili ob 7 $\frac{1}{2}$, kjer so veseli in dovtipni planšarji opravljali glavni posel na planinah, molžnjo. Tam smo se tudi okrepčali s čajem in jedli polento z dobrim maslinim ovčjim mlekom. Po enournem odmoru smo nadaljevali naše lisasto delo s kačipotom Kavsem, ki pozna jako dobro Žagarski del Kanina. Pot vodi mimo lepih pašnikov, kjer se pasejo krave in ovce, višje in višje, kjer ostane tudi drevje za nami in le še kože obirajo bolj in bolj redko sočnato travo, katera pa tudi kmalu izgine. Med Malim (1958 m) in Velikim Babanskim Skednjem (2117 m) smo vdobili ob naši poti približno (1850 m) jako dober studenec, katerega se marsikateri Kaninski romar razveseli. Kake 3 ure višje za V. B. Skednjem vodi naša pot mimo Jezerca, katero seveda se za sedaj še ne prišteva k največjim, ker bi se ga z eno rjuho popolnoma pokrilo, a za žeje gasiti bi zadostovalo tisočem planincem. Od tu se pot le na lahno dviguje višje in doseže pri točki (1965 m) Nemško pot, dobro poldrugo uro nad Nemško »Canin-hüte«. Na skalo smo zopet pritisnili pšice, ki kaže, da se v 3 $\frac{1}{2}$ urah pride na Žago; gori se za to celo pot potrebuje okrog 5 ur. Naša novo markirana pot se bo morala seveda na več krajih primerno popraviti s krampom, potem bo gotovo postala ena najbolj priljubljenih poti na Kanin.

(Konec pril.)

njih mej na Hrvate in Srbe, kakor se tudi med njimi širi ideja narodne vzajemnosti s Slovenci. S tem postajamo vsi člani enega skupnega jugoslovanskega naroda. Ta duh moramo vneti v vseh Jugoslovanih. Kar se tiče Slovencev, posebej konstatiramo, da evolucija njihovega narodnega čustvovanja v široko podlago Jugoslovanstva že danes silno krepí njih odporno silo proti raznarodovanju in tuji imperializmom.

Dreadnoughti stanejo ogromne denarje. 4 taki kolosi tipa »Tegetthoff« stanejo skupno 242.400.000 K; torej vsak 60.400.000. Prihodnje take velike ladje bodo pa še dražje; vsaka bo stala nad 70 milijonov K. Avstrijski dreadnoughti so strahovito dragi; druge države imajo tudi take velike ladje ali stanejo dosti manj. — Moštvo pri mornarici se v 4 letih pomnoži za 27.000 mož, to bo zadoščalo za število potrebno na novih ladjah. Aviatični oddelek mornarice se pomnoži za 10 oficirjev in 156 mož.

Inozemstvo.

Pašić v Parizu. — Včeraj je došel v Pariz srbski ministerski predsednik Pašić v namen, da se dogovori s finančnimi krogi glede velikega posojila s Srbijo. — Srbija pošlje voč svojih častnikov na Francosko, ker se je dognalo, da v vojni so se najbolje obnesli na Francoskem izvežbani oficirji. Sedaj pošlje Srbija na Francosko v vojno šolo in tehnično akademijo 210 oficirjev.

Darovi.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — G. Ema Dorčičeva 5 K. — Neimenovana gospa za september 2 K. — Na račun mesečnine je prišlo 3620 K.

Domače vesti.

Upokojeni vikar veleč. g. Jožef Mašera v Št. Mavru bo obhajal jutri 21. t. m. svojo domantno mašo. Posvečen je bil v mašnika 21. septembra 1853; rojen je leta 1829. Jubilant je doma z Livka iz znane Mašerove rodbine. Odkar je duhovnik, je služboval skoro ves čas v Št. Mavru pri Gorici ter se udeleževal narodnega gibanja še v predtaborski dobi, za časa taborjev je bil posebno živahen in istakto za prve dobe razkola med Mladoslavenci in Staroslavenci. Pozneje je bil vedno v prvih vrstah narodnih delavcev pod zastavo dr. Gregorčiča. Svoji čisti narodni delavnosti je ostal zvest do konca, čisti, kremen značaj, ne kloni tilnika in sledi vedno le glasu svojega prepričanja. Visokega moža markantnih potez se vidi še često v Gorici zdravega in čilega. Še mnogo let! — Eden njegovih čestilcev.

Umrli je v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov č. g. Fran Kramberger, kurat v kaznišnici v Kopru.

Smrtna kosa. — Danes je umrla po dolgi in mučni bolezni gospa Alojzija Tušar roj. Persič, soproga g. Alberta Tušarja, trgovca v Raštelju. Pogreb se vrši v ponedeljek ob 2. uri pop. Naše sožalje!

Iz sodne službe. — Pravni praktikant Marko Ružić je imenovan za sodnega avskultanta. — Za kancelista pri okr. sodišču v Gradiški je imenovan pisarniški oficijant v Rovinju, Peter Benussi.

Stara navada slovenske inteligence je, da sprejema revije in knjige, pa ostaja naročnino dolžna celo leto ali pa tudi več let. — nemške revije pa in često manjvredne nemške »rodbinske liste« pa vneto čita in — redno plačuje v naprej! Če pa terjamo, povsodi zamera. Ali naj objavimo imena gg. dolžnikov, kakor dela upr. »La Voce« v Firenci? Sramota bo, — pa ne za nas, — če nas indeleca naročnikov prisili do tega koraka. »Veda« se vedno bolj razvija v vodilno slovensko revijo, vedno bolj združuje krog sebe vrste kulturnih in znanstvenih delavcev, visoko je njeno stremljenje, — homo li vedno mo-

rali opominjati naročnike in tako dokumentirati kulturni nivo publike? Prosimo, da nemudoma poravnate naročnino! Pošilja se na naslov upravnika: g. Josip Kenda, Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici naznanja izredni občni zbor dne 24. t. m. ob 5. uri pop. v društvenih prostorih »Trgovski dom« in 30. t. m. svoj redni občni zbor v prostorih »Zlatega jelena«.

Zivo je zopet po goriških ulicah, prišla je šolska mladina, vrnila so se profesorji, učitelji in razna druga gospoda, ki je bila poleti odsotna. Zivo je po ulicah in povsodi se čuje slovenski govor. Slovenščina prevladuje na ulicah, v lokalih, trgovinah, italijanščina se kar izgublja pred prodirajočo slovenščino.....

Zabavni večer Goriške Slov. Mladine. — Kdor se hoče v domačem krogu zabavati in nasmejati, ta ne pozabi priti jutri na zabavni večer Goriške slovenske mladine, kateri se bo vršil — ker ni pričakovati, da nam bo Jupiter Pluvius prizanesel — v dvorani hotela »Pri zlatem jellenu«. Izredno zanimiv vspored, med kateri so vpletene razne koncertne točke godbe tukajšnjega pešpolka, nam jamči, da ne bode težko vsaj za ta večer pozabiti vsakdanje skrbi in razburjenja. Opozarjamo, da se ne razpošilja po posebna vabila. Na svidenje jutri zvečer točno ob 8. pri »Jellenu«.

Učni tečaji. — Trgovsko in obrtno društvo naznanja, da otvori meseca oktobra tečaje za knjigovodstvo, slovensko korespondenco in italijanščino. Učenci, kateri nameravajo ta zelo koristen tečaj obiskovati, naj se prijavijo društvenemu blagajniku Josipu Ivančiču, trgovcu v Gosposki ulici, ki daje tudi natančnejša pojasnila.

§ 305. kaz. zak. — Še eden je, nad katerim visi slovit § 305. kaz. zak. Parkrat že smo povedali, da je ovadil znanega slov. potnika B. F. neki Nemec, češ da se je hudo pregrešil in zaslužil obtožbo po § 305. Ta reč se vleče že skoro eno leto in Srbija je že končala svoje vojne. V četrtek se je imela vršiti razprava. Obtoženec pride ali priči ni; nobene priče, tudi glavne priče, ovaditelja ni od nikoder. Sodni sluga leta po sodišču in išče priče; rezultat je vedno isti: gospod predsednik, priči ni. In ker ni priči, je obveljal predlog, naj se jih poišče in odloži razprava. Zgodilo se je tako in kdo ve, koliko časa še bo spremljal onega našega potnika širom južnih dežel slovit § 305. k. z.

Za sodnike-lajike (trgovski prisodniki) so imenovani v Gorici trgovci: Jos. Venuti, Jos. Pavia, Ivan Ferdinand Resberg in Makso Goldschmidt za trgovske stvari, za pomorske Benedetti.

Žaljenja Veličanstva je bila obdolžena 57 letna Marija Uria, doma iz Vidma v Italiji, in sicer bi bila zagrešila to žaljenje pred kakimi 6 leti. Vsa reč se je vlekla na dolgo in v četrtek je bila druga razprava, pri kateri je bila Uria oproščena obtožbe.

Goriški Italijani radi vzletajo na slovenske gore. Imajo svoje planinsko društvo v Gorici in od tu vzletajo na naše gore. Jutri bo izlet na Mrzli vrh.

Dezertar iz Gorice. — Pri Pontebi se je javil pri karabinjerih neki G. Manfreda, doma iz Gorice, ki je pobegnil od 27. domobranskega polka v Ljubljani.

Francoski dezertar. — Prijeli so obmeji francoskega dezertarja Segretina Remija ter ga spravili v Tržič v zapore. Ušel je od strelcev v Severni Afriki, hodil po Italiji in prišel v Avstrijo, kjer so ga aretirali. Baj je ima na vesti nekaj sleparij.

Nemški inženir v Ogleju. — Pred časom smo že poročali, da je podjetništvo za osuševanje oglejskega močvirja najelo nekoga inženirja, o katerem se je pa izkazalo, da ta mož ni inženir. Predložil je bil, ko je stopil v službo, neke listine in se je izdajal za inženirja, ali pokazalo se je, da ne zna inženirskih del in da je napravil veliko škodo. Tega »inženirja«, V. Fischerja po imenu, so sedaj zaprli.

CENTRAL BIO. Včeraj, danes in jutri se predstavlja v tem napopolnejšem kinogledišču z največjo projekcijsko steno v Avstriji roman »Za njeno dobro ime«, ki vzbuja posebno pozornost obiskovalcev. Očarujoče slike »Pireneji« po naravi nas vodijo po tem mogočnem gorovju, polnem naravnih lepote. Na koncu imamo tudi humoristično točko. Vspored je zanimiv in poučljiv. Posetniki zapuščajo polni livale dvorano. — Opozarjati pa moramo posebno na vspored, ki pride v ponedeljek in torek na vrsto. Težko da bo kdo zamudil priidko, ogledati si izkopine od Vezuvsve lave zasutega mesta Pompeji, ki se bodo prednašale v lepih naravnih baryah. Sledi gniljvi prizor »Srce stare matere«. Varieteta točka akrobatov »Kuel-ton« obeta tudi biti zanimiva, kot vse dosedanje take točke. Na koncu je poskrbljeno tudi za smeh. Vstopi se lahko po vsaki sliki, tako da odpade mučno čakanje.

Porodniški troški. — Deželni odbor je nakazal mestni blagajni v Trstu znesek 1677 K 79 v v kritje porodniških troškov, povzročenih v tržaški porodnišnici po naših deželankah tekom IV. četrtletja 1912.

Bolniški troški v mestni goriški bolnišnici. — Deželni odbor je nakazal mestni ženski bolnišnici v Gorici znesek 11.759 K 60 v v kritje bolniških troškov za I. četrtletje 1913. — Zavod živi v glavnem od Slovencev, vendar je v njem vse lahko in vsa uprava in drugo čisto laško! — Dr. Pontoni je bil pred dvema letoma posvetil nekoliko v razmere ženske bolnišnice v Gorici.

Pri streljanju s topiči je dobil 18 letni Fran Ječič iz Svinega pri Šmarjah več ran po obrazu in prsih, odneslo mu je tri prste na levi roki. Nahaja se v goriški bolnišnici.

Radi tatvine. — Josip Jug, dninar iz Solkana, je bil obtožen tatvine, storjene Jos. Goljevščku; škoda je 33 K. Pred okrajno sodnijo v Gorici je dobil Jug 3 mesece strogega zapore z jednim postom vsak teden; bil je radi tatvine že parkrat kaznovan.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne hote odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner. V teh dveh lekarnah bo ponočna služba v času od 21. do 28. t. m.

Turške srečke so najbolj zanesljiva loterija, kajti vsaka srečka mora zadeti! — Prospekte razpošilja Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jellenu«. Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo nizkih cenah.

Domača politika.

»Osar tutto«. — »Corriere« je izkopal staro bojno geslo propadajoče liberalne stranke in kliče, da sedaj treba udariti in porabiti vsa sredstva v obrambo Italijanov. Kaj pa se je zgodilo tak hudega? Tržaški škof Karlin je bil pred kratkim v Liburniji v posetu pri škofu Vučiču in tam je na ogovor škofa Vučiča, da mu želi delovanje kakoršno je bilo ono škofa Dobričle, odgovoril: da njegov ideal je bilo vedno popolno jedinstvo Hrvatov in Slovencev in da bo tudi sedaj deloval v tem smislu. Radi teh besed je zagnal krik in vik »Piccolo« in za njim tuli »Corriere«. — Osar tutto! kliče »Corriere« in vabi vse na obrambo z vsakim sredstvom, kakor kdo hoče. Le naprej, dokler je še vetra kej! Osar tutto! Saj se ravna vedno po tem geslu pa Osar tutto ne vede Italijanov navzgor marveč navzdol. Torej le: osar tutto: jih bo prej konec!

Nemška nesramnost v Gorici narašča. — V torek so hoteli imeti neki nemški železničarji shod, na katerem bi bili robantili zopet enkrat proti Slovincem! To je razgrela ljudi. Hoteli so zborovati na Pokopališčni ulici pri Tirolcu pa ni šlo, ker je bilo tam preveč Slovencev; potem so šli v drugo gostilno, kjer jih je pa krčmar zapodil. Mogočeno jim je donela na ušesa naša pe-

sen: Hej Slovani! — Zborovati niso mogli. Kaj uganjajo že ti nemški ljudje proti Slovincem, to presega že vse meje! S temi prenapeteži moramo korenito obračunati!

Dr. Pettarin se je baže odpovedal svoji službi na deželnem odboru. Hoče ostati poslanec in uživati lepo pokojnino iz deželne službe.

Laški visokošolci hočejo imeti prihodnje leto zborovanje svoje Zveze v... Gorici. Hm, v Gorici! Letos so bili v Zadru in so tam napadli Hrvate. Kaj mislijo storiti v Gorici? Napasti Slovence? Ali bo to zborovanje drugo leto v Gorici ali ne, o tem se še pomenimo pravočasno.

Sokolski naraščaj ne sme v Panovec. — Nemci imajo lahko svoje veselice v gozdu Panovcu pri Gorici, Sokolski naraščaj ne sme vanj. Tukajšnje gozdno ravnanstvo je prvo dovolilo Sokolu prireditve v Panovcu, ali kmalu je došlo pismo, da naj se Sokol obrne do vojaške oblasti; da ima ona končno odločiti. To se je zgodilo in zgodilo se je tudi to, da je vojaška oblast odrekla Sokolu Panovec. Torej Sokolici ne smejo v Panovec. Panovec mora biti čist, nemški in vojaški!

Iz dežele neverjetnosti.

V tisti nesrečni deželi neverjetnosti ima rod teptancev neke prečudne navađe. Če ga na primer mož postave tleskne s sabljo po licu mu ponudi še drugo, naj ga udari še po drugem licu. Če bijejo te teptance po javnih ulicah in je vsega le že preveč in se je bati odpora od sicer ovčje kratkih ljudi, se jim približa oni, ki jih je bil, pa reče: A, saj ni bilo tako hudo! Le potrpite pa bomo zopet prijatelji! In reveži verujejo zopet enkrat.... Seveda, če le odpustčajo, če jih je vedno le sama ponižnost, potem ni čuda, če so vedno ponižani in ne morejo nikdar kvišku!

V tisti nesrečni deželi neverjenosti delajo javen nemir in nered funkcionarji, nastavljeni v to, da bi držali javni mir in red. Govorili smo že o enem takem slučaju, ko je reprezentant postave brez vsakega uzroka potegnil sabljo in ukazal svojim podložnim, potegniti sablje nad mirne ljudi, katere je tudi zmerjal in osoval brez povoda; znamenit pa je tudi še drug slučaj, kako skrbilo v vzdrževanje javnega mira in reda postavljeni funkcionarji za javni nemir in nered. Trpini so nekje sklicali shod, in sicer med privilegiranim rodom. Nikdo se ni zanimal v ljudstvu, ali zgani se je javni funkcionar in opozoril one, ki so menda poklicani, delati cestne kravale, da bi bil lahko tu javni mir in red v nevarnosti, naj nastopijo.....

Tako je v brezpravni deželi onstran, za devetimi gorami. Kadar se tentani rod vzdrami in udari na udarec, bomo poročali dalje.

C. m. o.

To je globoko segel..... ta klic C. m. o. Odneva okoli in okoli in nekdo ga vedno čuje v svojih ušesih. C. m. o.....

Moll-ov Seidlitz-prašek

Je za na belodnu trpečo neprekinljivo sredstvo katero ima prednost pred vsami drugimi zdravstvenimi sredstvi, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatljice K 2.—

Pozarjanje se sodaljsko zasluđuje.

Mollo-vo Franc. zganje in sol

Za ribanje života. — Boljše olajšanje in ohranjanje starostnega sredstva proti trganju in prahljanju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvor. založnik, Dunaj,

Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli,

G. Cristofoletti.

Stariši!

Preskrbite obleke svojim otrokom iz velikanske zaloge izgotovljenih oblek

J. MEDVED - GORICA.

tako si slišal na ulici, ko je izšla »Soča«, C. m. o. .... v kavarni, gostilni, doma, povsodi je zadonelo C. m. o. .... Pozdravljajo se s. .... C. m. o.

»Soča« je rekla, da kadar bo kdo postopal proti nam v Gorici na protipostavni način in če bi njegovo čislano ime začelo n. pr. z začetnico C, tedaj bo primorana, po angleškem vzorcu, prinašati članke z začetnicami C. m. o. .... Ne razumemo, čemu se pa že sedaj neki gospod tako grdo drži in čemu mu brenči po glavi: C. m. o. ?!

Slovenski meščan, ki je bil
7. t. m. na Korusu pri Trgovskem Domu.

Književnost.

»Veda«. — Vsebinska četrta in pete številke: Odgovori na anketo o Jugoslovanskem vprašanju. Dr. Šilović — Dr. — Polić — Dr. Vošnjak, Milan Krešić, Dr. Petar Tomić, Rajko Šinek, Dr. N. Z. Bjelovučić, Dr. Vekoslav Kisovec, Dr. Fran Herić, Makso Pletersnik, Dr. Henrik Tuma, Dr. Karel Slanc, Dr. Anton Dermota, Dr. Milan Rešetar, Dr. Zdeněk Tobolka: Vseslovanstvo (Konec), Dr. Albert Bazala: Problem ličnosti. (Konec), Dr. Štefan Sagadin: Reforma avstrijske uprave, Dr. Oton Stehlík: Karel Havlíček-Borovský o Slovencih (Konec), Dr. Dragotin Lončar: † Milan Pašk, Andrija Gavrilović: Iz prepiske Antona Aškerca, Ivan Vavpotič: Jesenske misli ob letošnji »pomladni« razstavi v Jakopičevem paviljonu. — Slovestvo, umetnost, jezikoslovje, kulturna zgodovina. Niko Bartulović: Iz srpsko hrvaške književnosti. Emil Adamič: Novi Akordi, XII./3 Ivan Vavpotič: Poglavlja o slovenski umetnosti, II. Ivan Koštič: Dr. M. Murko o mohamedanski srbohrvaški epiki. Dr. Oto Stehlík: »Umělecká Beseda« v Pragi in Jugoslavi. Filozofija, psihologija, pedagogika. Pavel Fleré: Reforma učne v delovno šolo. F. V.: Vojaška in srednješolska vzgoja. K. O.: Milan in Milena. Gledališka predstava na prostem v Divji Šarki. Pravo in uprava. Dr. Štefan Sagadin: Dr. Leonida Pitamic, Pravica poslanca do dijet. Politika. Albin Ogris: Nekaj novejših prispelkov h kritiki sodobne demokracije. Politična ekonomija. Dr. Juraj pl. Tomić: Carinsko-politični eseji. I. Vladimir Knaflić: Avstrijska gospodarska zakonodaja 1912. Beležke: (I. Koštič, Archiv f. slav. Philologie. Dr. Lokar, Wörter und Sachen (Murko, Schröpfung bei d. Südslaven). Dr. Vrečko, Revue des Deux Mondes. Dr. Hešić, Iz Stifterjeve avtobiografije. Dr. Ozvald, Meminise juvat: O slovenskem učnem jeziku. Dr. Vošnjak. Mesečnik pravnika društva. V. K.: Časopis za zgodovino in narodopisje. Naši Zapiski. Omladina. Danzers Armee-Zeitung. Swiat Slowianski. (Jugoslovanska resolucija).

DOPISI.

17. bovskega okraja.

Iz Bovca. (Smrtna kosa.) — Dne 18. t. m. je umrla v Elizabetišču v Ljubljani gospa Marija Jonko, soproga župana in vešeposelnika g. Leopolda Jonko v Bovcu. Komaj 27 letna gospa zapuščala soproga in pet: še nedorasli otrok. Dobri in občestovaneči gospej blag spomin, preostali nam še sožalje!

Iz tolminskega okraja.

Tolmin, dne 17. sept. 1913. — Dne 7. t. m. se je vršil v Tolminu cvetlični dan, katerega je priredilo akademsko ferijalno društvo »Adrija«. Dasi imamo v Tolminu mnogo društev, za katera moramo plačevati precejšen narodni davek, se je vendar nabralo omerjenega dne K 200. Da je tako vrlo vspel cvetlični dan v Tolminu, se imamo zahvaliti našim vrlim gospodičnam, ki so pod skrbnim vodstvom gospe doktor Serjunove nabrale toliko kronic v tak blag namen. Nabirale so sledeče gospodične: Lenči Gabrielčič, Lenči Deve-

tak, Ilka Devetak, Olga Streiner, Olga Slejko, Marija Sušan, Zorka Gaberčič, Valeska Zarli, Marija Zarli in Milka Prižič.

Iz ajdovskega okraja.

Cvetlični dan v Lokavcu. — Na povabilo g. Štokar-ja so se z vso eleganco in unemo zavzele vrle gospice in vrli mladenci sokoli, v osehah gospice N. N., Jelica Špacapan, Suban Angela, Kovač Viktorija, Lokar Ivanka, Kompara Pavla, v družbi sokolov Peter Hmelak, Kovač Anton, Blažko Jožef, Leopold Delfabro, Lokar Anton, Henrik Delfabro in drugi ter hodili od hiše do hiše in nabirali darove po namenu cvetličnega dne. Ubožno je naše ljudstvo a požrtvovalno v korist plemenitim namenom in ljubke nabirateljke niso mirovale dokler niso dosegle namena. Nabralo se je K 56'20, kar je za naše razmere jako častna svota. Sveže cvetke so darovale g.ice J. H. in Jelica Špacapan, posebno sti se ti dve sponesli v domači gostilni. — Vrle gospice in Sokoli, čast in hvala vam na požrtvovalnem trudu, s ponosom in zavednostjo naprej!

Denar hrani upravnništvo »Soče«.

Podružnica NDO v Ajdovščini sklicuje javen ljudski shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. t. m. ob 4 pop. v prostorih gostilne gosp. Bratine v Ajdovščini. Dnevni red: 1. Razmere v ajdovski predilnici. 2. Raznoterosti.

Na shodu bodo govorili: drž. in dež. poslanec dr. Otokar Rybář, dr. Vekoslav Kisovec, nadučitelj Vinko Engelman.

Delavci in delavke! Slovenski rojaki! Udeležite se v velikanskem številu tega važnega shoda!

Iz goriške okolice.

Cvetlični dan v Podgori je dal čistih 19175 K. Največja čast in hvala glede te prireditve gre predsednici tuk. C. M. podružnice gđ. Milki Klančič, kakor tudi pridnim prodajalkam cvetic, gospodičnam: Bandel Mar., Brezigar Iv. in Zmagoslav, Cotič Mar., Klančič O., Ličen Savici, Perko Ter., Šušnik Šb., Bregant Olgi, Brešan Škol., Klavčič Kr., in Komavli Mar. Še enkrat prisrčna hvala!

Biljanski fantje priredijo v nedeljo, dne 21. t. m. javni ples v prostorih g. Jos. Nemca. Začetek ob 3. uri pop.

Delavci v Volčjdragi, ki se mislijo organizirati v »Narodni delavski organizaciji«, naj blagovolijo priti v nedeljo, dne 21. t. m. ob 3 popoldne v gostilno »Kodermac«, kamor pride predsednik goriške podružnice NDO tov. Perko, da se pogovori o ustanovitvi podružnice NDO za Volčjdrago in o sklicatvi javnega shoda. Stvar je važna, zato upamo, da se delavstvo Volčjedrage odzove našemu vabilu.

Iz Vrtojbe. — (Občnizbor Ciril-Metodove podružnice). V nedeljo 7. t. m. se je vršil občni zbor naše Ciril-Metodove podružnice ob zadostni udeležbi članov. Iz poročil raznih članov odbora posnemamo, da je štela podružnica 50 članov. Dohodkov je bilo 888 K 48 v. Glavni družbi se je poslalo 527 K 40 v. Šolski Dom v Gorici pa 50 K, skupaj je torej dala podružnica v šolske namene v dobi od 1. septembra 1912. do 1. septembra 1913. 577 K 40 v. mislimo da dovolj za vaško podružnico. Cvetlični dan, ki se je priredil, se je imenitno obnesel, za kar gre posebnim zahvala sodelovalkam in sodelovalcem iz Šempetra, sedanjim članom šempeterske podružnice, ki so izročili krog 125 K. — Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor: Genovefa Faganelli, predsednica; Rožica Černe, blagajničarka; Fran Gorkič, tajnik; Milutin pl. Locatelli. Jospina Vuk, Izidor Merinolia, Ivan Kozlot. Alojzija Černe, odborniki. — Zbor je sklenil resolucijo na glavno vodstvo družbe v tem smislu, da naj vodstvo napravi vse potrebno, da se bo vršila glavna družbina skupščina v letu 1914. na vsak način v Gorici.

Solkan. (Zahvala.) — Odbor Slovenske Čitalnice se iskreno zahvaljuje občinskemu odbornikom za nabrani znesek v podporo čitalniški javni knjižnici. Darovali so

sledeči gg. občinski odborniki g. O. Lenas: si 20 K, I. Čibelj 5 K, I. Nibrant 4 K, Tom. Jug 4 K, I. Vuga 2 K, A. Gerbic 3 K, I. Drašček 2 K, A. Jug 2 K, A. Luznik 2 K, I. Oblakar 2 K, A. Miloš 3 K, A. Ličer 3 K. Skupaj 52 K. Odbor.

Gospodarske vesti.

Deveti avstrijski vinarski kongres. Centralni odbor avstrijskega državnega vinarskega društva (Oesterr. Reichs-Weinbauverein) je sklenil, da se bo vršil IX. avstrijski vinarski kongres v letu 1914. v Gorici, kjer se je vršil tak kongres že leta 1891.

Z Vipavskega 17. 9. 1913. (Vinska kupčija.) Kar sem namigoval v svojih dosedanjih dopisih glede vinske kupčije se je malone vresničilo. Ne glede na naše domače vinske agente (teh bode kmalu več nego vinogradnikov) drži se zunanjih komisijonarjev še vedno lanska bolezen, ko so vsled nepredvidnosti našega vinogradnika zaslužili stotine tisočakov v enem tednu, medtem, ko so veletržci izkazovali v svojih letnih računih deseterokrat večjo izgubo.

Par dunajskih komisijonarjev je tudi letos poskusilo v naši dolini svojo srečo, (priznati moram pa, da ne — dosedaj v nesrečo vinogradstvu) ki je pa včasih tudi za vinske komisijonarje opotočna. Žal pa bode, kolikor sem informiran, topot občutiti tudi marsikak Vipavec svojo nepredvidnost.

V polnem obsegu odobrujem korak goriškega deželne odbora, ki daje našim vinogradnikom z okrožnico str. 10788 z dne 6. t. m. hvalevredne inicijative. Ako se posluša dobre nasvete, pomeni to toliko, kot srednjo letino.

Sokolski vestnik.

Sokolska slavnost na Gradišču 14. t. m. je vspela nad vse pričakovanje sijajno. Kljub neugodnemu vremenu se je zbralo že ob 3 popoldne polno občinstva na veseličnem prostoru, ki je nestrpnost pričakovalo začetka. Kmalu po treh in pol, prikoraka 18 članov, burno pozdravljenih, ki začno izvajati vseh petero sestav ljubljanskih prostih vaj. Živalno odobravanje pri vsaki točki je poplačalo vrle člane za njihov trud. Nastopilo je nato petero članic, ki so pokazale, da umejo elegantno telovaditi ter da obvladujejo z lahkoto vse gibe teh ne ravno lahkih prostih vaj. Pa tudi občinstvo je vedelo ceniti te prednosti ter je po vsaki sestavi prisrčno aklamiralo simpatična dekleta. Palmu dneva pa je odnesel vsekako naraščaj, ki je, 21 na številu s tako vnmom in s tako bravuro telovadil, da se kaj takega malokje vidi. Zato pa je ta dan postal tudi miljenec občinstva, ki ni štedilo s pohvalo, da tako pokaže mladi in vrli četi svoje zadovoljstvo. Izvajale so se nato štiri skupine z vsemi člani, članicami in z vsem naraščajem. Njihova slikovitost in izvedba priča o dobrem okusu in umetniškem čutu br. Duršota. Nato je telovadila vrsta članov na orodju, ki je izvajala večinoma lahke vaje, toda te s tako preciznostjo in eleganco, da smo se nehoté spogledovali, odkod neki tolikega umevanja pravega duha telovadbe v tako majhni vasi. Najbolj smo občudovali pri tem izvajanje teznih vaj, ki zahtevajo velike moči in izurjenosti. Sledile so nato še praške proste vaje, ki so jih izvajali člani s pravim navdušenjem ter seveda tudi temu primerno vspeli, da smo se jim uprav čudili. Ko so nato zopet prikorakali vsi člani na veselični prostor, je pozdravil br. starosta F. Kerševan navzoče zastopnike župnega predsedstva, v prvi vrsti pa vadtelja br. Duršota, poudarjajoč njegove velikanske zasluge za društvo. Odgovoril mu je br. Dr. Irgolič z živahnim navdušenim govorom, ki je izzval prave viharje odobravanja. Pričela se je nato prosta zabava in živalno vrvenje je vladalo na veseličnem prostoru. Razšli smo se z zavestjo, da smo bili pri eni najlepših sok. slavnosti, kar se jih je kedaj priredilo na deželi. Moralni vspeli je bil nad vse sijajen, upamo, da so Gradiščani zadovoljni tudi z gmočnim vspehom. — Na zdar!

Razne vesti.

Tržaški magistrat še vedno nastavlja regnikole. — V zadnji seji tržaškega občinskega sveta je bil za ravnatelja mestne bolnišnice imenovan z glasovi večine dr. Julij Ascoli, profesor na univerzi v Paviji, ki je sicer rojen v Trstu, a bil je še do pred kratkim italijanski podanik. Dosegel je avstrijsko državljanstvo s tem, da je vprašal za isto na Češkem, nakar mu je magistrat takoj priznal tržaško občanstvo. Tržaški magistrat si zna pomagati.

Železniška nesreča na Ogrskem. — Erzovlak št. 1503 je 18. t. m. ponoči zadel pri postaji Hort v neki tovorni voz, ki se je vsled viharja odtrgal. Vlakovodja, strojevodja, in neki poštni uslužbenci so bili lahko ranjeni, dočim so se vsi privatni potniki rešili.

Kolera na Ogrskem. — Glasom poročil notranjega ministerstva se je pojavilo v provinci 19 novih slučajev kolere.

Ponesrečen tržaški parnik. — Tržaška tvrdka »Tripkovich« je dobila brzovajno poročilo, da je trčil njen parnik pri vходу v pristanišče Varno ob mino, ki se je razletela. Parnik je težko poškodovan, spravili so ga v pristanišče.

Samoumor princesinje Zofije Sachsen-Weimar. — Nenadoma je umrla leči princa Viljoma Sachsen-Weimar. Govori se, da jo je zadel mrtvoud, a še bolj odločno se trdi, da se je sama usmrtila. Bila je v 25. letu svoje starosti in se je govorilo, da se bo zaročila s sinom milijonarja Bleichröderja. S poučene strani se govorica o princesinjem samoumuru potrjuje. Princesinja se je okolu polnoči z revolverjem ustrelila. Večina dvorjanov je že spala, ko jih je pok zbudil. Hiteli so v sobo princesinje, kjer so jo našli mrtvo. Ustrelila se je v čelo. Trdi se, da se je princesinja Zofija zato usmrtila, ker li niso starši dovolili, da se sme poročiti z Bleichröderjevim sinom. Bleichröderjevi spadajo med najbogatejše Jude v Nemčiji. Trdi se, da je judovska rodbina Bleichröder še bogatejša kakor Rotschildova.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vln. Ako je oglaševalnik se računa za vsako besedo 3 vln. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu sta celo v mestu nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Dijak-višjeimnazilec se priporoča p. t. občinstvu za instruktora iz nemščine i. dr. predmetov. Natančen naslov pové naše upravnništvo.

Starši pozor! Dobra družina sprejme dijake na stanovanje v bližini vseh šol, posebno pa gimnazije. Pouk v vseh predmetih brezplačno. Na razpolago klavir. Raštelj št. 20 III. nadstr. 298-1

Dijaka 1 ali 2 sprejme dobra družina na hrano in stanovanje. Svita soba, vrt, klavir, vestno nadzorstvo. Cena nizka. Naslov pové upravnništvo. 296-2

Narodni orkester v Biljani broječ 12-14 mož se priporoča narodnim društvom, ko prirejajo veselice in plesne zabave. 297-1

Meblovana soba s hrano za 1 gospod ali 1 gospodično se odda v Gorici, Corso Francesco Giuseppe št. 21., III. nadstr. 289-3

Vodna žaga v Vrtovinu v dobrem stanju dobrodoča kupčija, se pod ugodnimi pogoji odda v najem ali prodaja. — Poizvedbe pri Josipu Živic — Skopo. 291-1

Vipavsko vino prve vrste je na prodaj od 56 l naprej. Prietnost z jamčena. Cena po dogovoru. — Filip Samec. Šmarje pri Ajdovščini. 288-1

Mala vila v Gorici, letos sezidana, v koji ni še nihče stanoval, v lepi mirni legi, oddaljena 10 minut od Travnika se prodaja tudi proti malemu napreju plačilu. Zelo pripravnost za kakoga vpokojenca. Poizvedbe pri Iv. Millonig — Gorica rdeča hiša št. 4. 301-1

Julius Guttman & sin

tovarna sodob.

Grosskanizsa — Ogersko

ponuja sode in čebre iz suhega slavonskega hrasta vsake velikosti.

Pošiljatec se izorši takoj.

Cene zmerne.

293-5

CENTRAL-BIO

Od danes naprej se vršijo predstave vsak dan. Slike so prve vrste in od svetovnih tvrdk. Sl. občinstvo naj v mnogobrojnem številu poseča te predstave.

Odredbe za obvladanje jesenskega prometa 1913 v področju državne železniške uprave.

Kakor lani je državno-železniška uprava tudi že letos vse primerno ukrenila za gladki razvoj tovarnega prometa, ki bo — kakor je pričakovati — v jesenskih mesecih jačji. Ker se je na eni strani vozni park, ki je na razpolago, vsled precejšnjega števila na novo dobavljenih tovarnih voz izdatno pomnožil, na drugi strani pa vse primerno odredilo, da bodo vozovi čim hitreje krožili in se čim intenzivneje izkoriščali, je pričakovati, da bo moč ustreči zahtevam glede priprave tovarnih voz v najdalekosežnejši meri. Te odredbe bodo pa imele popoln uspeh šele tedaj, če bo tudi občinstvo, ki pošilja blago, v svojem dobro razumljenem interesu kar najkrepkeje podpiralo državno-železniško upravo in njene organe v stremljenjih po brezhibnem razvoju jesenskega prometa. Vsak posamezni pošiljatelj je v stanu, da pripomore k dosegu željenega cilja. K sredstvom, ki so na razpolago pošiljalcem, da podpirajo z ogromnimi materialnimi žrtvami zvezane odredbe državno-železniške uprave, spadajo: 1. Dobivanje oziroma odpošiljanje takih surovin in proizvodov, katere se morejo za jesen in zimo že sedaj nabaviti, še v poletnih mesecih. To se priporoča zlasti vsled tega, ker se more blago te vrste brez težkoč prevajati v poletnih mesecih. 2. Čim najbolj možno dalekosežno izrabljanje brzojavnega, zlasti pa telefoničnega objavljanja dospelega blaga. Ta način objavljanja je v bistveno koristnim prejemnikom, ki stanujejo bolj daleč od železnice. O postopanju pri oddaji zadevne dovolilne izjave daje pojasnila bližnji c. kr. železniški urad. 3. Pričetek nakladanja takoj po pripravi voz in kar najbolj možno nepretrgano in hitro končanje tega dela. 4. Pričetek skladiščenja kakor hitro mogoče po prejemu objavnice. 5. Izkoriščanje zgodnjih jutranjih ur kakor tudi večernih in ponočnih ur za skladiščenje in nakladanje, v kolikor je to po pridobitnem dogovoru s postajami možno. Postaje imajo nalog, da ustrezajo takim željam, v kolikor to dopušča varnost obrata in pri skladišču oziroma nakladanju zaposlenih oseb. 6. Pravočasno in na najpotrebnejšo mero omejeno naročanje voz ter ureditev dovažanja blaga v sporazumu s postajo. 7. Čim možno izkoriščanje nakladne teže in nakladne prostornine za nakladanje pripravljenih voz. 8. Zelo hitro odvažanje dospelega in v železniških skladiščih shranjenega blaga takoj po prejemu objavnice, da ne bo blago v skladiščih nakopičeno in ne bo ovir pri skladišču, kar se sicer po največ dogaja. 9. Preklic morebitnih prepovedi glede dovažanja blaga od septembra do decembra v onih postajah, kjer je uvedena železniško-uradna prevaževalna služba.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

Slovenska higijenična brivnica

v Gorici, Ozka ulica št. 1 (Via Stretta)
se priporoča

slav. občinstvu za obilen obisk. Sprejema tudi mesečne abonente po zmerni ceni. Za dobro in čisto postrežbo jamči edini slovenski brivec someščan

Ludovik Čoter.

Zdravnik

Dr. Just Bačar

ordinira
v ulici Tre Rê števil. 9.

Ljubi moj kam greste?
K BATJEL-U
v Gorico
Stolna ulica 2-4

po novo čokolado, Micka po šivalni stroj, Jože po gramofon in Tinčo po kmet. stroj.
Tam je velika zaloga in mehanična delavnica.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Ivan Zuodar

Čigun, p Volče
tovarna cementnih plošč
za pokrivanje streh.
Izdelek jako trpežen in lahek.
Cene tako nizke, da je izključena vsaka konkurenca. 395-12

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju
LIEBLEIN & Co
Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorno za vodo samo
STEARIT (obl. zavarovano).
Najidealnejše sredstvo za osušenje vseh vrst in za zadržanje talne vlažnosti.
Nepremočljive fasade z apneno malto.
Malta zmešana s Stearitom ima 50-100% večjo trdnost kakor druge primese. (Uradno preizkušeno).
Edina prodaja in zastopstvo:
F. P. Vidic & Komp. — Ljubljana.

Mesto kron 12- le K 5-

elegantni, pristni usnjati čevlji za moške ali ženske, po sliki, najnovejše fazon, z močnimi, zbitimi podplati, kakoršnekolikoli velikosti, za trpežnost se jamči. Vsak par le K 5- — Razpošilja po povzetju trdka

SCHÄCHTER LEOPOLD
Dunaj XVI/6, Lerchenfeldergürtel 5.
Nikak riziko. — Se zamenja ali pa vrne denar.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališče števil. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlato krone, zlato mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —
— oljkinega olja
prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 2-1, 2-40
za ljudi po 72 vin.
Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.
Prvi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.
Cene zmerne.

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

Lekarna Cristofolletti

v Gorici.

ŽELODOČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepke pokvarjeni želodec, stori, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi stori, da človek raji jo.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofollettijska pijača iz Kine

in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem zapri
podružnico v Gosposki ulici.

Izgotovljene obleke za gospode in otroke prodajam sedaj edino le v

CORSO VERDI št. 11
(nasproti izvoznemu trgu).

Z odličnim spoštovanjem

I. Felberbaum.

Slovensci!

Podpirajte in poslužujte se
Prve slovenske brivnice
v Gorici,
Gosposka ulica števil. 1 (nasproti Kontu).
Postrežba solidna in snažna.
Za obilen obisk se priporoča
FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Odlikovana pekarija in sladničarna Karol Draščik

v Gorici, na Kornu v (lasni hiši)
zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
Prodaja različna fina vina in likarje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici
ulica Adelaide Ristori števil. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Anton Potatzky v Gorici naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin preje in nitij.

POTREBŠČINE.

Za pisarnice, kadiice in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE.

za krojače in čevljarje.

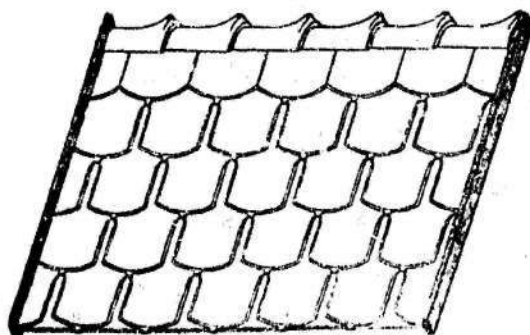
Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

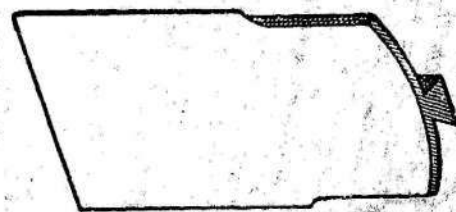
Patentovani sidro-strešniki

(Patent Anker Falzziegel.)

Nova, viharju in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, najlažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privezovati, ne pribijati. Kritba skoraj dvojna, vsled tega varuje pred mrazom in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljše tvarine na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.

Glavni zastopnik za Goriško, vipavski in tolminski okraj ter za Kras:

tvrdka z železnino **O. Zajec - Gorica,**
Gosposka ulica št. 7., telefon št. 107.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavica K 8.000.000
Rezervni zakladi K 1.000.000.

Vloge na knjižice po $4\frac{3}{4}\%$ v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.
Borzna naročila.
Promese za vsa žrebanja.
Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.
Stavbeni krediti.
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledališč, cerkev, šol, sanatorijev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih: osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge, zavese, pod, oblazinjeno pohištvo, draperije, postelje itd. — Namazanje in poliranje parketov ter čiščenje šip. — V shrambo se sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.

109-25

Posluži se s proračuni in prospekti.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov Kožnar & Cⁱ — Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

- Češko-Budějovický papírový průmysl - Č. Budějovice.

KUPUJTE LE CIRIL-METODOV PAPIR ZA
SLOVENCE V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA
IN METODA V LJUBLJANI.

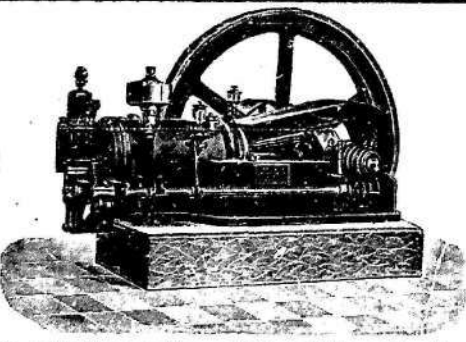
Emanuel & Oskar Kraus

TRST,

Via S. Nicolò št. 2

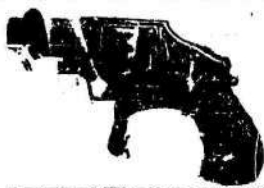
Tehnični biro

ureditev kompletnih industrijskih
naprav vseh vrst in električne luči
in moči.

Glavno zastopstvo draždanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden. Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od trdke Adolf Aldinger v Obertürkheim pri Stuttgartu. Universalni strugalni stroji, okrogle žage, vrtniki in izjedači (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletna oprave za mizarke delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtni stroji, izjedači itd.

Proračuni, ponudbe in tehnične informacije gratis in franko.

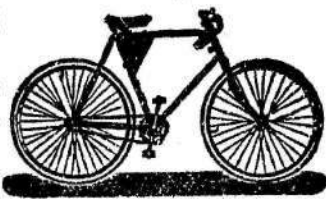

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Sedlarska delavnica

Ivan Kravos - Gorica

na Kornu št. 11.

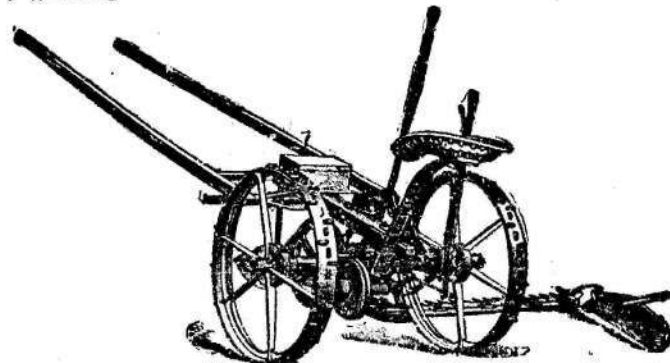

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovrtniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

Velekorisne, za vsakega posestnika senožeti neuprljive kosilne stroje vseh sistemov kakor: izvirne ameriške

„DEERING“, ki so priznane najboljše, dalje: „Johnston“, Osborne „Cormick“, „Zmaj“ itd.

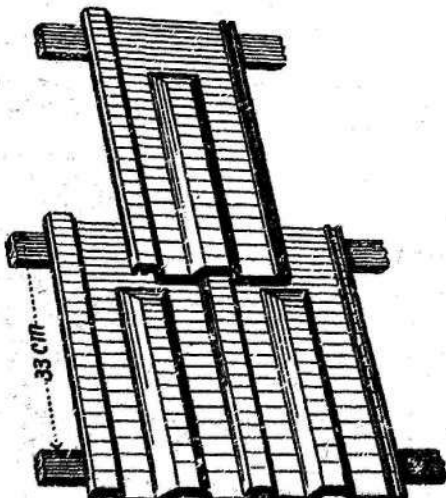

ter grablje in obračalnike za seno, čistilne in navadne mlatilnice, slamoreznice, vrtila, motorje, stiskalnice za seno in sadje in sploh vse druge poljedelske stroje priporoča v največji izbiri ter po znano najnižjih cenah edina domača trdka te stroke na Kranjskem

FR. STUPICA V LJUBLJANI

Marije Terezije cesta št. 1.

Največja zaloga orodja in železnine ter stavbnega materiala. Krasno ilustrovani slovenski obsežni ceniki na željo vsakomur brezplačno na razpolago.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:- s poševno obrezo in priveznim nastavkom. :-

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

:- Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti. :-

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se sprejmejo.